

Słodyszek rzepakowy – jak zwalczać najgroźniejszego szkodnika rzepaku

Autor: dr inż. Kamila Twardowska

Data: 12 kwietnia 2019

Słodyszek rzepakowy (*Meligethes aeneus* F.) jest jednym z poważniejszych szkodników rzepaku ozimego, który wymaga chemicznego zwalczania praktycznie w każdym sezonie wegetacyjnym. Gatunek występuje powszechnie w całej Polsce i przy masowym występowaniu znacząco obniża plony rzepaku. Nalatuje i żeruje nawet w niższych temperaturach i mokrej wiośnie.

Słodyszek rzepakowy to chrząszcz z rodziny łyszczynkowatych (Nitidulidae), który występuje na wielu roślinach kapustowatych, zarówno uprawnych, jak i dziko rosnących. Chrząszcze są dość łatwe do rozpoznania. Są one niewielkich rozmiarów, od 2 do 2,5 mm długości, barwy czarnej z zielonkawym lub granatowym, metalicznym połyskiem. Wyróżniają się też krótkimi czułkami zakończonymi buławką. Larwy słodyszka są białawe z dwoma ciemnobrunatnymi plamkami na każdym segmencie ciała.

Słodyszek rozpoczyna naloty, kiedy temperatura przekroczy 15°C

fot. Sumi Agro Poland

Biologia słodyszka

Aby zwalczanie słodyszka rzepakowego było skuteczne, należy poznać jego biologię rozwoju. W przypadku słodyszka stadium zimującym są chrząszcze w ściółce na brzegu lasów i zadrzewień, na miedzach oraz innych nieużytkowanych miejscach w krajobrazie rolniczym. W kwietniu, a nawet już w marcu, opuszczają one kryjówki zimowe i gromadzą się na sąsiadujących roślinach o żółtych kwiatach. Po żerze uzupełniającym i w temperaturze powyżej 15°C, dojrzałe już płciowo osobniki przelatują na plantacje rzepaku. **Okres nalotu może być wydłużony w zależności od pogody i trwać dłużej niż miesiąc.** Jest to istotna informacja decydująca o szkodliwości słodyszka i liczbie zalecanych zabiegów do jego zwalczania.

Początek nalotów

W efekcie przegryzania pąków przez słodyszka oraz niszczenia pręcików i słupków, rzepak zrzuca pąki, a na roślinie widoczne są puste szypułki.

Z reguły loty chrząszczy zaczynają się, gdy rzepak jest na początku fazy zwartego pąka. Wgryzają się one do zamkniętych jeszcze pąków aby żywić się ich pyłkiem. W pąkach samice składają zwykle jedno lub dwa jaja. Wylęgłe larwy również żywią się pyłkiem i nektarem. Po przejściu pełnego rozwoju (ok. 5 tygodni), larwy słodyszka schodzą do gleby na przepoczwarczenie. **W roku występuje jedno pokolenie szkodnika, zatem nowo powstałe chrząszcze, już w lipcu-sierpniu szukają miejsc do zimowania.** W efekcie przegryzania pąków przez słodyszka oraz niszczenia pręcików i słupków, rzepak zrzuca pąki, a na roślinie widoczne są puste szypułki.

Drobne uszkodzenia po żerowaniu słodyszka rzepakowego.

Kiedy zwalczać słodyszka?

Opadanie pąków może być również spowodowane innymi czynnikami, choćby słabym przezimowaniem rzepaku. Aby uniknąć szkód, **zwalczanie słodyszka rzepakowego powinno się odbyć w okresie od początku rozwoju pąków do początku kwitnienia roślin**. W czasie pełni kwitnienia, chrząszcze występujące zwykle masowo na kwiatostanach, żywią się już pyłkiem i mogą nawet odgrywać pewną rolę w zapylaniu rzepaku.

Zwalczanie słodyszka rzepakowego

Spośród zarejestrowanych przeciw słodyszce środków na uwagę zasługuje **Mospilan 20 SP**. Substancją czynną tego preparatu jest acetamipryd w formułacji SP, czyli substancja z grupy pochodnych neonikotynoidów. Środek ten cechuje mniejsza szkodliwość dla środowiska oraz najlepszy profil bezpieczeństwa dla owadów zapylających, w porównaniu z innymi insektycydami. Tym niemniej zaleca się przeprowadzenie zabiegu w czasie, gdy pszczoły nie oblatują plantacji.

Zabieg przy użyciu środka Mospilan 20 SP należy wykonać w momencie nalotu szkodnika na plantację, który następuje od fazy zwartego kwiatostanu.

Przy jednorazowym zastosowaniu zaleca się stosować dawkę **0,12 kg/ha**.

Mospilan 20 SP jest wiodącym na rynku preparatem owadobójczym, posiadającym szeroki zakres rejestracji, zarówno w uprawach rolniczych, jak i ogrodniczych. **W uprawie rzepaku Mospilan 20**

SP ma kompleksowe zastosowanie do zwalczania najgroźniejszych szkodników tej rośliny, począwszy od chowaczy łodygowych aż do szkodników uszkodzających łuszczyzny.

Monitoring nalotów słodyszka na rzepak

Aby zwalczanie słodyszka rzepakowego było skuteczne i opłacalne, **Mospilan 20 SP należy stosować po przeprowadzeniu obserwacji bezpośrednich rzepaku na plantacji.**

JEŚLI

BBCH 50–52
.....
1–2 chrząszcze
na jednej roślinie

LUB

BBCH 55–59
.....
3–5 chrząszczy
na jednej roślinie

**NALEŻY WYKONAĆ
ZABIEG CHEMICZNY**

W sygnalizacji pojawu można też wykorzystywać naczynia żółte lub czerpak entomologiczny. Po przekroczeniu progu szkodliwości, czyli gdy w okresie **zwarłego pąka (BBCH 50–52), stwierdzimy 1–2 chrząszcze na jednej roślinie**, lub w fazie **luźnego kwiatostanu (BBCH 55–59) będzie 3–5 chrząszczy na jednej roślinie**, należy wykonać zabieg chemiczny. Mospilan 20 SP, dzięki swoim właściwościom działa przez dłuższy czas i zapewnia w ten sposób bardziej skuteczne działanie. Dużą zaletą tego preparatu jest też działanie w szerokim zakresie temperatur (od 5 do 25 stopni Celsjusza), co pozwala go stosować również przeciw wcześniej pojawiającym się szkodnikom łodygowym rzepaku. **Stosowanie Mospilanu 20 SP w czasie nalotów słodyszka, czasem nakłada się z nalotami chowacza podobnika, którego liczebność zostaje w ten sposób mocno ograniczona.** Zaletą tego środka jest również fakt, że mechanizm działania środka, wpływający na centralny system nerwowy owadów odmiennie, niż inne substancje czynne, zmniejsza ryzyko powstania ras odpornych szkodników.